
DR. KÁDÁR ZSOLT

Krízis és konfesszió – az Egyházi Közművelődési Egyesület konferenciája

2009-ben a szolnoki Szent Imre Művelődési Ház adott otthont az Egyházi Közművelődési Egyesület évente megrendezendő konferenciájának. Ez az országosan is egyre ismertebbé váló közösség célul tűzte ki, hogy a kárpótlás során visszakapott egyházi ingatlanokban újraindult kulturális, közösségi, közművelődési programok szervezőit, munkatársait évente többször összehívja, főképpen szakmai kérdések megbeszélésére. Természetesen nem csupán szakmai érdekképviselői, vagy konzultatív szervezetként működik az egyesület, hanem éves munkaterve szerint olyan tematikus konferenciák megrendezését vállalta magára, melyet egy-egy térség kitüntetett figyelmé kísért. A Szegeden hét évvel ezelőtt megalakult Egyházi Közművelődési Egyesület, melyet sokan „EKE”-ként ismernek, az ország számos pontján, sőt a határainkon túl is szervezett olyan konferenciákat, amelyek egyfelől a nemzetet érintő sorskérdések és az egyházak által megfogalmazott válaszok tudományos, teoretikus és egészen gyakorlati jellegű kifejtését adták, másfelől az egyházak értékörző, értékmentő és értékeket továbbadó kulturális és közművelődési szerepének módszereire hívták fel a figyelmet.

A keresztény közművelődés lehetőségei a gazdasági, társadalmi és morális válságkezelésben – témával foglalkozott a szolnoki konferencia. A magyar közművelődés ügyének elkötelezett világi és egyházi előadók frappáns előadásaikkal igyekeztek rámutatni arra, hogy napjainkban az élet szinte minden területén tapasztalható krízisek, válságjelenségek közepette, a rossz hírekhez szokott világban miért lehet fontos, erőt és reményt adó az a pozitív üzenet, melyet az Evangélium, az örömhír jelent. Természetesen az egyház, mely benne él ebben a világban nem tudja önmagát hermetikusan elzárni a világ hatásaitól, esetünkben azoktól a negatív tendenciájú folyamatoktól, melyek a legkülönbözőbb válságokhoz vezetnek. Az egyház benne él a világban, jóllehet irányultsága, jövője a sajátos megfogalmazás szerint egy eszkatológikus valóságra irányul, melyet a teológia a mennyek országának, Isten országának nevez. Ugyanakkor az egyház szolgálatát ezen a világon fejt ki, hirdetve a mennyei igazságot és szolgálva, szeretve a sokféle nehézség és küzdelem közepette élő embert.

Szolnokon közművelődési szakemberek, a filozófia tudományában jártas főiskolai tanár, római katolikus, református, evangélikus egyházi vezetők, valamint egyházi közművelődési és diakóniai intézményekben elhivatott szolgálatot végző világiak szóltak arról, hogy a társadalom krízise idején mit jelent a hit elkötelezett, egészen látható formában is kifejeződő megvallása.

A konferencia résztvevőit *Turai János* esperes, plébános, valamint Szolnok város polgármestere *Szalay Ferenc* köszöntötte. A polgármester részvétele és megnyitó szavai önmagában is jelezték, hogy a városért felelős vezető fontosnak tartja azt a szellemi, lelki, de sok esetben egészen gyakorlati segítségnyújtást, amit az egyházak jelenthetnek a közösség terheinek hordozásában. Az Egyházi Közművelődési Egyesület rövid történetének kezdetétől mindig számíthatott a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus vezetésének és kitűnő munkatársainak szakmai támogatására. Így megtisztelő volt, hogy a konferencia nyitó előadását *Borbáth Erika* főigazgató asszony tartotta, aki nagy figyelemmel kísért referátumában rámutatott arra, hogy a válság idején mi a szerepe és jelentősége a közművelődésnek. Őt követte *dr. Thiel Katalin* filozófus, az egri Eszterházy Károly Főiskola rektorhelyettesének előadása. Hamvas Béla válságfilozófiájáról beszélt, felidézve a magyar filozófia legújabb kori történetének jelentős személyiségét, aki a filozófiai mélységek mellett az élet terheinek elviseléséhez oly annyira szükséges humor eszközeit is igénybe véve hagyott szellemi örökséget és adott megszívlelendő útmutatást a mindig válságos helyzetben lévő kiutakat kereső ember számára.

Az egyházi előadók sorát *dr. Beer Miklós* római katolikus püspök a váci Egyházmegye főpásztora nyitotta meg, aki egészen személyes hangon szólt lelkipásztori, lelkigondozói tapasztalatairól. Arról, hogy a szüntelen válságban lévő emberi lélek számára mit jelent a Krisztus hit, a megsegítő kegyelemnek az a forrása, mely lelki táplálékot jelent, belső tartást ad a külső, a környezetben, az egyéni lét életterében jelentkező válságok idején. A püspök előadását követően *dr. Kádár Zsolt* református esperes az Egyházi Közművelődési Egyesület elnöke a Válság egyházsociológiai megközelítése címmel tartott előadást. Elmondta többek között, hogy a keresztény egyház számára nem ismeretlen fogalom a válság. Az egyház történetének hosszú évszázadaiban legtöbbször ellenséges környezetben végezte sajtóságos munkáját. Az ellenséges közeg megpróbálta, de nem vitte válságba az egyházat, sőt épp a válságok idején volt tapasztalható az egyház megerősödése és térnyerése. Így a krízis olyan kihívás az egyházaknak, mely lehetőséget is ad a belső megújulásra, az örökös reformációra. Az előadó elmondta, hogy az egyházat érő külső és belső hatások alapján szemlélhető krízis nem egyenlő a katasztrófával. A krízis jelentésében benne van: döntő fordulat, mely a görög gondolkozás szerint nem az egyértelmű nega-

tív fordulatot jelenti, a krízisnek igenis vannak pozitív következményei: elindíthat egy megtisztulási folyamat.

Egészen gyakorlati jellegű előadások mutattak rá arra, hogy a válság teoretikus megközelítése mellett fontos a mindennapi egyéni válságok kezelése, az a fajta diakóniai, karitatív munka, mely az egyház hitéből fakad, s hozzá tartozik a mindig és mindenben segítő Krisztus helyes követéséhez.

A katolikus egyház hontalanok között végzett missziójáról *Mándy Zoltán* kanonok adott tájékoztatást. Személyes elhivatottsága által vezérelve az egri Bazilika főplébánosa több száz hajléktalannak segít, hogy minden nap meleg ételhez jussanak. E munka nem csak szervezési feladatot jelent, hanem mindenél beszédesebb hitvallást a krízis kezeléséről, az egyéni válságban lévő, a társadalom periferiájára került ember megsegítéséről.

Czibere Károly, a református szeretetszolgálat igazgatója, az intézményes diakónia rendszerét, működését tárta a hallgatóság elé. Tájékoztatt arról, hogy az egyház által végzett társadalmi missziók egyre szélesebb köröket értek el drogfüggő fiataloktól kezdve a magánéleti válsággal küzdő házaspárokon keresztül az idősök testi és lelki gondozásáig. Ennek végzéséhez nem csak a finanszírozási kérdések megoldása fontos, hanem olyan elkötelezett hitben élő munkatársak szolgálatba állítása is, akik a testi és lelki nyomorúságban élőket a legtisztább empátiával és a legőszintébb szimpátiával tudják segíteni, gyógyítani. Az igazgató úr nagyon fontos megállapítása volt az, ami a helyi közösségekkel kapcsolatban felidézte, hogy ha e közösségek úgy fogják fel a válság okozta gyötrelmeket, hogy az nem más mint az Isten által nyitott újabb lehetőség, ha a válságról a váltságra, vagyis Krisztus váltságára irányítják a szenvedő ember figyelmét, akkor a helyi közösségek, gyülekezetek bizonyára a távolabb élők számára is vonzóak és elismertek lesznek.

Dr. Varga István református lelkész a tiszaujvárosi idősök otthona működéséről adott tájékoztatást. *Szarvas Eszter* a szegedi katolikus ház közösségépítő programjáról számolt be. *Lédeczi Dénes* plébániai kormányzó a csépai missziós ház működéséről, a különféle lelkigyakorlatok és lelkiségi csoportok közösségépítő funkciójáról tartott előadást. A szolnoki evangélikus egyház lelkipásztora, *Győri Péter Benjámín* a gyülekezeti fiatal családok tartalmas zenei programokkal való egybetartásáról szólt. Végül *Kopasz Károly*, a szolnoki Szent Imre Művelődési Ház igazgatója a Szolnok belvárosában működő egyházi közösségi ház sokirányú és sokakat lélekben, hitben, kulturális értékekben meggazdagító munkáját mutatta be. Az egynapos konferencia gazdag és minden résztvevőt meggazdagító üzenetét a konferenciát levezető elnök *Kereszti Ferenc* a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus főmunkatársa foglalta össze és köszönte meg.

A konferenciát igen élénk figyelemmel kísérte a helyi és az országos média. Jelzés volt ez arról, hogy a válságokból kivezető útnál tanácsa van, segítséget adhat a válságokból kivezető utat történelmi és hitbeli tapasztalatok alapján hirdető egyházaknak. Öröm volt a jelenlevők számára érzékelni azt, hogy egy súlyosan megosztott világban és megosztott társadalomban változatos hátterű, különböző felekezetű szakemberek, egyházi szolgák felelősen, együtt figyeltek a krízisben is megszólaló és cselekvést jelentő konfesszióra, a filozófia, a közösségi kultúra, a keresztény hagyomány hitvallására.